

se bode morala odpraviti na vsak način. Odpravila pa bi se najlože s tem, da bi visoki c. kr. deželni šolski svet izdal za vso deželo obligatorične normalne oblike za slovensko kakor za nemško kurentno pisavo, kakor je to storil že moravski deželni šolski svet. Ali pa, da vsaj za svoj okraj dobimo takšen normalen alfabet. Tak predlog je stavilo že kranjsko učiteljsko društvo l. 1892. do c. kr. okrajnega šolskega sveta in okrajna učiteljska konferenca v Mariboru.*) Lepo pisanje je dalje odvisno od metodičnega postopanja; zato naj se učenci pri vsaki lepopisni uri — tudi v višjih razredih pri težjih črkah — na šolski deski opozoré na bistvene sestavine posameznih črk, poleg tega pa skrbno opravlja tudi individualno korekturo. Pozornost učencev in dobra disciplina se vzdržuje tudi s taktiranjem in menjavanjem vaj pri pisanju. Zlasti v nižjih razredih se s to metodo dosežejo lepi uspehi, a tudi v višjih je ni popolnoma zametati, ker prisili celó največje lenuhe, da pišejo z drugimi vred. Ovira pa lepo pisanje tudi to, da otroci napačno drže peresa. Učiteljstvo naj torej pazi, da otroci ne bodo držali peres krčevito s čudno sključenimi prsti, pa tudi, da bodo pravilno sedeli, a ne z nosom pisali. K lepopisju spada tudi pisanje številke, a ne v številnem, ampak v genetičnem redu. Prične naj se z 0, 6, 9, potem 1, 4, 7 in konča z 2, 3, 5, 8. Potem bodo otroci tudi pri računstvu pisali lepše številke. (Konec prih.)

Z Notranjskega. Naša cesarska pesem je jako krasna in veličastna, a vendar pri vsem tem nekaterim „gospodom“ ne ugaja. Blizu velike in svetovno znane luže so ob sklepu preteklega šolskega leta otroci zapeli po zahvalni pesmi tudi cesarsko, kar je pa ondotnemu „gospodu“ tako zoprno po ušesih brnelo, da je stopil iz zakristije ter z velikim zvoncec pred altarjem tako neusmiljeno napletal, da bi bili verniki in šolska mladež kmalu oglušeli. — Ta ne baš lojalni čin se je sicer naznanil pristojni oblasti, a zgodilo se „gospodu“ najbrž ne bode nič, ker so ljudje te vrste nedotakljivi. Vederamo!

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gospod Korbar Avgust, nadučitelj v Št. Vidu na Cerknico, 1-80 gld.

Učiteljski konvikt: Učiteljstvo ljubljanske okolice zložilo v dan okr. učit. konferencije 20 K. (Ta svota, katero nam je izročil g. Črnagoj, je po naši krivdi izostala v zadnji številki. Uredn.) G. Josip Pintar, učitelj v Tunjicah, na knj. kr. podr. št. 115. prodal znamk za 4-80 K. Učitelji-reservisti 17. polka, 15. stotnije so pristradali pri „menazi“ 200 h. G. A. Pire, učitelj v Borovnici, prodal znamk na knj. kr. podr. št. 243 za 10 K. G. Korbar Avgust, nadučitelj v Št. Vidu nad Cerknico, prodal znamk na knj. kr. podr. št. 2 za 16 K. G. M. D. kot dobiček taroka 2-20 K. Čisti dohodek „akademije“ abiturijentov obeh c. kr. ljubljanskih učiteljskih 20 K; (v zadnji številki je pa bilo izkazanih 80 K, torej so darovali skupaj 100 K.)

Imenovanje. Minister za nauk in bogočastje je imenoval gosp. Iv. Nekermana, dosedanjega začasnega voditelja na c. kr. pripravnici na Proseku, definitivnim voditeljem istemu zavodu. Č. g. Rok Merčun, semeniški podvodja, je imenovan katehetom na ljubljanskih mestnih šolah.

Kratko slovnico ruskega jezika in ročni rusko-slovenski slovar bode izdal g. Gabršček v Gorici. Sestavil je knjigo, ki bode obsegala blizo 500 strani, g. prof. M. Hostnik. Iz srca nas veseli, da pride ta knjiga na svetlo, kajti nič več ni dvoma, da bode ruski jezik občevalni jezik izobraženih Slovanov v prihodnjem stoletju, ruska literatura pa nudi že sedaj najkrasnejših plodov uma. Stala bode ta nova knjiga le okoli dveh goldinarjev in naročila že sprejemlje „Goriška tiskarna“. Hostnikovo delo je izvrstno, ker so pravila v slovnici kratka in točna in imajo ruske besede zaznamovane naglas. Slovenec, ki se je učil ruski, ve dobro, da naglas dela več težave, kot ruska slova in slovnicična pravila.

*) Tudi okrajna učiteljska konferenca za ljubljansko okolico l. 1877. Pis.

Salonska knjižnica. I. zvezek. „O te ženske!“ Spisal Fran Govekar. Str. 292. Cena 1 gld. Pred vsem moramo pohvaliti našega podjetnega in poživovalnega založnika in tiskarja g. A. Gabrščka; ta vrli rodoljub nam je v par letih slovensko književnost zelo pomnožil. Dolžnost vsakega rodoljuba bodi, da ga podpira, ali bolje, da govorimo z A. Askercem: „Vsak omikanec, vsak rodoljub uvažuj književnost kakor bistven činitelj narodove prosvete in napredka njegovega! Ako pa je tako, potem je kupovanje dobrih knjig in časopisov naravna dolžnost vsakega omikanega rodoljuba...“

„Salonsko knjižnico“ je otvoril g. izdajatelj — kakor piše Askerc — z novelami našega skoz in skoz modernega, izvrstnega pripovedovalca Frana Govekarja, in njegovo ime nam je najboljši porok, da je vsebina izvrstna, zabavna. Temeljiteje bomo ocenili ta zvezek v jedni prihodnjih številk; za danes „Sal. knj.“ slovenskemu učitelstvu najtopleje priporočamo.

Občni zbor „Narodne Šole“ in „Vdovskega društva“ bo dne 23. t. m. ob 8. uri zjutraj v telovadnici II. mestne šole na Cojzovi cesti. Pričakujemo, da se slovensko učitelstvo udeleži zborovanj v čim večjem številu. Po zborovanju bo skupno kosilo v „Narodnem domu“.

Petričevi šolski zvezki. Vsled odborovega sklepa postreže „Narodna Šola“ na željo tudi s Petričevimi zvezki.

Popotnikov koledar izide najdalje 15. grudnia t. l. in bo obsežniši nego je bil letošnji; v platno vezan bo veljal 130 gld. in v usnje pa 150 gld. „Koledar“ pa izide le, ako se oglasi do konca t. m. vsaj 600 naročnikov.

Vdovsko učiteljsko društvo na Kranjskem ima nad 56.000 gld., „Narodna Šola“ pa okroglo 2000 gld. premoženja.

Tovariši, ki žele svojo šolobiskujočo deco izročiti „Dijaškemu zavetišču za učiteljske otroke v Ljubljani“ v nadzorstvo (glej „Učit. Tov.“ št. 13. t. l.), naj se oglasijo pri uredniku našega lista.

„Slovenec“ pred porotniki. Kedar se pokaže prilika, udariti po novi šoli ali pa po liberalnih učiteljih, „Slovenec“ nima nataknenih rokavic ter ni prav nič izbiren v izrazih, kedar se mu zdi potrebno, žaliti čast tega ali onega učitelja; to pa posebno zadnji čas, kar je vzel „na piko“ napredno in svobodnomiselno učiteljstvo č. g. Aleš. Ni čuda torej, da so se vzdignili proti učitelstvu tudi nekateri starejši duhovniki, ki so bili na glasu kot prijatelji učiteljsva. Žal nam je, da je tako! Temu najboljši dokaz je zopet dopis iz Planine, ki ga je priobčil „Slovenec“ v svoji 47. št., dne 27. svečana t. l. V tem dopisu se žali in napada čast in dobro ime ondotnega nadučitelja g. Josipa Benedeka na tak način, kakor more pisati le tisti, kdor sovraži učiteljstvo iz dna duše. Človek si kar ne more misliti in verjeti, da zamore kdo toliko žolca izliti na papir — zoper popolnoma nedolžnega bližnjega, katerega jedina napaka je, da je — ljudski učitelj. Na ta dopis je g. nadučitelj Benedek — ker si dopisnik ni upal podstaviti svojega imena — tožil uredništvo „Slovenca“ zaradi razžaljenja časti. Stvar je prišla dne 1. t. m. pred porotnike. Predno pa se je obravnava pričela, prišlo je po posredovanju sodnikovem do poravnave in sicer je moralo uredništvo „Slovenca“ plačati vse stroške (okoli 100 gld.) ter priobčiti nastopno izjavo na istem mestu, na katerem je bil objavljen dopis iz Planine:

Izjava.

„Podpisani izjavim, da obžalujem, da sem sprejel v štev. 47. periodičnega lista „Slovenec“ z dne 27. februvarija 1896 dopis, namenjen proti nekemu gospodu „Josipu“, nadučitelju v Planini, kateri se prične z besedami: „Iz Planine, 25. februvarija“, kateri dopis je bil odgovor na napad v „Slovenskem Narodu“, katerega pa g. Josip Benedek, nadučitelj v Planini, ni pisal, kakor je to razvidno iz njegove izjave, katera se je natisnila pozneje v „Slovenskem Narodu“, in izjavim, da bi tega dopisa ne bil sprejel, ako bi ga ne bil le površno prebral. Izjavim pa ob enem, da ne vem o gospodu Josipu Benedeku nič nečastnega in tudi ne želim, da bi mu ta dopis škodoval na njegovi časti ali v njegovi službi. — V Ljubljani, dne 1. septembra 1897. — Iv. Rakovec.“

Ta dogodek osvetljuje zopet, kako težko stališče ima dandanes napredno in svobodnomiselno učiteljstvo. Upajmo pa, da se nam s pomočjo prijateljev prosvete obrne na bolje.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O redni seji mestnega šolskega sveta, ki je bila dne 29. maj. srpana t. l., smo prejeli nastopno poročilo. Predsednik proglasi sklepčnost, pozdravi navzočne in da besedo zapisnikarju, da poroča o kurencijah, ki se vzemo brez ugovora na znanje. Četrtil članom komisije za skrb zdravlja na ljudskih in meščanskih šolah se izvoli poleg mestnega fizika in obeh c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov ravnatelj Ivan Šubic. Poročilo o razdelitvi šolskih prostorov v obeh šolskih poslopih na

Vrtati se odobri soglasno. Poročila c. kr. okrajnega šolskega nadzornika prof. Fr. Levca v nadzorovanji I. in II. mestne deske petrazrednice in c. kr. okr. šolskega nadzornika prof. J. Bende o nadzorovanji obeh mestnih nemških ljudskih šol se vzejo na znanje in se sklene, da se imajo predložiti vis. c. kr. deželnemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Zač. voditelju I. mestne deske petrazrednice, učitelju Josipu Maierju, sklene se za skrbno in uzorno vodstvo te šole izreči pismeno zahvalo. Reši se več prošelj za dovolitev predčasne izpusta iz vsakdanje šole in slednjič še nekaj internih stvari. — O redni seji, katera se je vršila 17. dne vel. srpana, smo pa prejeli sledeče poročilo: Potem ko proglasi predsednik sklepčnost in otvori sejo, poroča zapisnikar o došlih kurencijah in pové, kako so bile rešene. Sklene se prošnjo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Frana Levca za znižanje učne dolžnosti priporočilno predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu, oziroma ministerstvu za bogočastje in nauk. Za razpisana službinska mesta na mestni dekliški 8razrednici in za novo ustanovljeno III. katehetsko mesto stavijo se terno-predlogi. Sklene se prošnjo neke mestne nadučiteljice za stalno vpokojitev priporočilno predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Poročilo o letošnji okrajni učiteljski konferencijski za slovenske in slovensko-nemške šole se vzame na znanje in sklene se združeno s tem poročilom sistematično urediti pouk o prostoročnem risanju na teh šolah, ter pismeno priznanje in zahvalo izreči mestni učiteljici Emiliji Guslovi in mestnemu učitelju Ivanu Krulecu za koreniti, poučni in zanimljivi predavanji povodom te konferencie. Na II. mestni 5razrednici se ima opustiti in na mestno 2razrednico na Barji prenesti rokotvorni tečaj za mizarstvo in rezbarstvo, ter mesto njega na II. mestni 5razrednici uvesti rokotvorni tečaj pletarski (košarstvo). Končno odgovori predsednik na nekaj vprašanj glede šolskih poprav.

„Naš Dom“. Podjetni slovenski založnik ter vneti prijatelj slovenskega učiteljstva, gosp. Dragotin Hribar v Celji, je začel izdajati novo književno podjetje pod naslovom: „Naš Dom“. Zbirka povesti, pesmi in narodnega blaga, zanimivosti itd. V predgovoru pravi g. založnik: „Slovensko občinstvo vedno poprašuje po zabavnem in cenem podučnem berilu. To napoliti me je, da sem obudil znova v življenje knjižnico „Naš Dom“. Zbiral in nabiral bodem v tej knjižnici take pripovedi, pesmi in zanimivosti, od katerih vem, da služijo ljudstvu v prijetno zahvalo, poleg pa bistrijo um in razjasnjujejo razne dogodiljaje našega življenja in pojasnjujejo zgodovino našega naroda.“ II. zvezek, ki se nam je te dni poslal na ogled — (I. zvezka nismo prejeli) — ima to-le vsebino: „Zadnji grof celjski“ in „Iskalci biserov na otoku sv. Duha“. Bodi „Naš Dom“ slovenskemu učiteljstvu najtopleje priporočen, ne samo, da si ga pridno naroča, ampak tudi, da ga pridno širi med našim narodom, kojemu je v prvi vrsti namenjen. Cena II. zvezka je 25 kr., s pošto 28 kr.

Iz Slov. Gradca. (Cerkvena glasba.) Ministerstvo za bogočastje in nauk je dne 31. vel. travna t. l., št. 12512, podelilo gospodu Valentinu Stolzerju, učitelju v Razboru pri Slov. Gradcu, nagrado za gojitev cerkvene godbe. — Konservatorij na Dunaju je pregledal vse do sedaj izdane cerkvene skladbe g. učitelja V. Stolzerja, koje se na podlagi tega, posebno pa „Marijine pesmi“, mša, „V ponižnosti klečimo“ in „Missa pro Defunctis“ z nova vsem prijateljem cerkvene glasbe zelo priporočajo in se dobe vse te skladbe pri imenovanem gosp. skladatelju, kateri želi, da ga podpiramo, da mu bo mogoče še v prihodnje cerkveno godbo gojiti.

Iz „Popotnika“.

Naši učiteljišči. Moško učiteljišče je v minolem letu obiskovalo 91 gojencev. Z dobrim uspehom je izvršilo nauke 62 gojencev, 26 jih mora delati ponavljalno skušnjo, 2 sta dobila slab red, 1 pa radi bolezni ni bil klasificiran. Po narodnosti je bilo 89 Slovencev in 2 Nemca. Zrelotno skušnjo je delalo 19 gojencev in 4 eksternisti, 15 jih je skušnjo prebilo, 5 jih bode skušnjo ponavljalo, 1 pa je bil reprobiran za 1 leto. Vadnico je obiskovalo 90 učencev, 76 Slovencev in 14 Nemcev. Žensko učiteljišče je obiskovalo 177 gojenk, 141 Slovenk, 35 Nemk in 1 Poljakinja; 157 gojenk je izvršilo nauke z dobrim uspehom (med njimi 37 z odliko), 18 jih mora skušnjo ponavljati, 2 sta dobili slab red. Zrelotno skušnjo je delalo 46 gojenk in 8 eksternistinj; 9 jih je skušnjo napravilo z odliko, 37 z dobrim uspehom, 4 jo bodo ponavljale, 2 sta odstopili, 2 pa sta bili reprobirani na jedno leto. Vadnico je obiskovalo 127 učenk, in sicer 84 Slovenk, 40 Nemk, 1 Hrvatica, 1 Italijanka in 1 Francozinja. Otroški vrtec je obiskovalo 50 otrok.

Umrli je 14. m. m. na Ljubnem učiteljski suplent Jožef Kopušar. Pokojnik je bil vesten učitelj in jako priljubljen. Jetika — ta učiteljska bolezen — spravila ga je v prerani grob.

O Tomšičevi slavnosti, ki se je vršila dne 8. kimovca t. l. na Vinici, priobčimo prihodnjič natančno poročilo. Za danes omenimo samo, da se je izvršila lepa slavnost

zares prekrasno. Udeležila se je je mnogobrojna množica preprostega naroda in elegantnega občinstva, pa častno število naših slovenskih in hrvaških učiteljev in učiteljic. Učiteljstvo ljubljanske okolice, kjer je deloval pokojni Tomšič kot okr. šol. nadzornik, sta zastopala nadučitelja gg. Trošt in Kavčič ter učitelj g. Reich. Pogrešali pa smo pri toli redki in pomembni slavnosti nekaj gg. tovarišev iz najbližje okolice viniške — a opravili smo vendar vse v najlepšem redu in prijateljstvu in veseli smo tega od srca!

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Štev. 486

o. šol. sv. V šolskem okraji črnomeljsem bodo se službe učitelja-voditelja na jednorazrednicah v Gribljah, Črešnjevem in na Preloki zatrdno ali začasno namestile. Prvi dve službi sta v IV., zadnja pa v III. plačilnem razredu. Z vsako službo združena je tudi voditeljska doklada in prosto stanovanje.

Prošnje vlagati je do 5. vinotoka t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Črnomlju. C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 4. kimovca 1897.

Štev. 847

o. šol. sv. Na dvorazredni ljudski šoli na Viču je zaradi otvoritve drugega razreda popolniti stalno eventualno začasno drugo učno mesto z dohodki IV. plač. razreda.

Prošnje, pravilno opremljene je poslati tukajšnjemu uradu do 25. t. m.

C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 10. kimovca 1897.

Zahl 712

B. Sch. R. An der dreiclassigen Volksschule in Sittich ist die Oberlehrerstelle mit den Bezügen der II. und die zweite Lehrstelle mit den Bezügen der III. Gehaltsklasse definitiv eventuell provisorisch zu besetzen.

Bewerber um diese Stellen wollen ihre ordnungsmässig belegten Gesuche im vorgeschriebenen Wege bis 20. September 1897 hieramts einbringen.

K. k. Bezirksschulrath Littai, am 5. September 1897.

Zahl 1228

B. Sch. R. An der vierclassigen Volksschule in Reifnitz wird die Lehrerstelle mit dem Jahresgehalte per 360 fl. zur provisorischen Besetzung ausgeschrieben.

Gehörig instruierte Gesuche sind bis zum 25. September 1897 im vorgeschriebenen Wege hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Gottschee, am 9. September 1897.

Listnica uredništva: Tudi danes smo morali zaradi nujnejših člankov vse stalne članke in več dopisov odložiti na prihodnje številke; prosimo potrpljenja.

Priporočilo!

Častitim gg. učiteljem uljudno priporočam svojo zalogo šolskih potrebščin:

Papir, črnilo, svinčnike itd., najboljše vrste.

Bogato zalogo **pisank** izvrstnega papirja.

Zapisnike, pisanke itd. vežem po naročilu v vsaki množini in ceno. Primeren rabat. (10—1)

Odličnim spoštovanjem

Ivan Bonač

trgovina s papirjem in knjigovoznica
v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

Jos. Petrič,

trgovec s papirjem

in (11—1)

izdelovatelj šolskih zvezkov

v Ljubljani na sv. Petra cesti

preskrbuje p. i. učiteljstvu

vsa knjigoveška dela po naj-

nižjih cenah!